

Ruhban Okulu'nun bilinmeyen hazinesi

Kültür-Sanat / 07/10/2012

Heybeliada Ruhban Okulu'nun 80 binden fazla esere sahip kütüphanesinde, dünyanın en eski matbu kitaplarından bazıları bulunuyor.

İSTANBUL - Heybeliada'da 8'inci yüzyılda kurulan Aya Triada manastırının bünyesindeki okulun bodrum katında yer alan kütüphane, büyük bir kültürel hazineyi barındırıyor.

Beş odadan oluşan ve gönüllülerin bugünlerde hummalı bir tasnif çalışması sürdürdüğü kütüphanede, çok sayıda dini, felsefi ve edebi eser yer alıyor.

Bir rafın sadece İncil ve Tevrat baskılarına ayrıldığı kütüphanenin son salonunda, dünyanın en eski matbu eserleri yer alıyor.

Yüzlerce yıllık kitapları haşerelere karşı, okulun bahçesinden toplanan ve küçük bez torbalar halinde raflara konan lavantalar koruyor.

528 YILLIK MATBU ARİSTOPHANES

Kütüphane sorumlusu Yannis Ananas, koleksiyonlarında hemen hemen her dilden kitap bulunduğunu ancak İngilizce, Fransızca, Latince ve Eski Yunanca'nın ağırlıklı olduğunu söyledi.

Kütüphanede Türkçe eserin çok az olduğunu ancak önemli miktarda Osmanlıca kitap ve dergi bulunduğunu belirten Ananas, bunların tasnifinin sürdüğünü kaydetti.

Ananas, kütüphanenin, içerdiği yazma eserler dışında, en değerli parçasının dünyanın en eski matbu kitapları arasında yer alan, Aristophanes'in komedilerinin 1484'de basılmış bir nüshası olduğunu ifade etti.

Yannis Ananas ayrıca ilk matbu İncil ve Tevrat nüshalarından bazılarının da koleksiyonları içinde önemli yer tuttuğunu vurguladı.

ORTODOKS ALEMİNİN İLK İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Fener Rum Patrikhanesi Bursa Metropoliti, Heybeliada Aya Triada Manastırının Başrahibi Prof. Dr. Elpidophoros Lambriniadis de kütüphanelerinin alanında dünyanın sayılı kütüphaneleri arasında yer aldığını bildirdi.

Prof. Dr. Elpidophoros Lambriniadis, “Sadece bizim kütüphanemizde bulunan, başka hiçbir yerde bulunmayan kitaplar uzun bir liste oluşturuyor” dedi.

Heybeliada Ruhban Okulu'nun bir ilahiyat fakültesi niteliği taşıdığını vurgulayan Lambriniadis, “Patrikhanemiz bu okulu 1844'te kurduğunda Ortodoks dünyasında başka ilahiyat fakültesi yoktu. Okulumuz bu alanda ilkti. Bu nedenle kütüphanemiz de değerli kitaplarla ve el yazmalarıyla dolu” diye konuştu.

Heybeliada Ruhban Okulu'nun bir manastır bünyesinde kurulduğunu hatırlatan Lambriniadis, “Manastır, Patrik Fotius zamanında, 8'inci yüzyılda kuruldu. Bütün manastırlarda olduğu gibi burada da çok önemli bir kütüphane vardı. Aslında okulun bu manastırda kurulmasının nedeni de bu zengin kütüphaneydi” ifadesini kullandı.

EL YAZMALARI PATRİKHANE'DE

Manastır kütüphanesinin, okulun kurulmasıyla birlikte daha da zenginleştiğine işaret eden Lambriniadis, “İlahiyatla, din öğrenimiyle ilgili dünyadaki en önemli ve kıymetli kitaplar buraya gönderildi, burada saklandı. Burası gerektiği kadar güvenli olmadığı için el yazmalarını patrikhanede saklıyoruz” dedi.

KİTAPLARA PDF OLARAK İNTERNETTEN ULAŞILABİLECEK

Geçen Eylül ayında manastırın başrahipliğine atandığından bu yana birkaç depoda tasnif edilmemiş kitaplar bulunduğunu ifade eden Lambriniadis, Selanik Üniversitesi'nden gelen gönüllü öğrencilerin bunları tasnifte kendilerine yardım ettiğini söyledi.

Lambriniadis, kütüphanenin dijital hale getirilmesini de planladıklarını belirterek, “Bütün kütüphaneyi PDF formatında dijital hale getireceğiz. Bu büyük bir proje, zamana ihtiyaç var. Sponsor da bulundu. Henüz para akışı başlamadı ancak bir iki ay içinde başlayacak. İnşallah en kısa zamanda kütüphanemizi internet üzerinden herkese sunabileceğiz” diye konuştu.

“KÜTÜPHANE TÜRKİYE'NİN DEĞERİ”

Kütüphanelerinin önemli bir el yazması kaynağına sahip olduğunu ancak bunlardan yaklaşık 300 tanesinin bugüne gelebildiğini anlatan Lambriniadis, şunları kaydetti:

“Kitaplarımızın çoğu 18'inci ve 19'uncu yüzyıla ait. Fakat sadece bizim kütüphanemizde bulunan, dünyada başka hiçbir kütüphanede bulunmayan kitaplar uzun bir liste oluşturuyor. Bu değer, bu hazine, bu kültür sadece bize ait değil, Türkiye'ye ait, Türkiye'nin zenginliği, vatanımızın zenginliği. Bu kütüphane hepimizin kütüphanesi, Türkiye'nin kütüphanesi. Ancak keşke okulumuz açık olsaydı da bu kütüphaneden Ruhban Okulu öğrencileri de faydalanabilseydi.”

ARAŞTIRMACILARA VE ÖĞRENCİLERE AÇIK

Kütüphanenin araştırmacılara ve öğrencilere açık olduğunu ifade eden Lambriniadis, “Bize başvurup kütüphane sorumlularıyla görüşür, kataloğa bakarlar, istedikleri kitap kendilerine getirilir” dedi. (aa)